

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Издаје Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
1 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

Преплата шаље се у
плаћеним писмима не-
средњо администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом уплат-
ницом на пошту у Котор.
Донеси шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЦАРИГРАД, 5 јула. — Одгова-
рајући на окружницу Портину, Русија
изјављује да нема никакве личне за-
мјерке против принца Фердинанда од
Саксен-Кобурга, но неће да призна
никавог ријешења садашњег бугар-
ског сабора.

Њемачка, Аустро-Угарска и Ита-
лија у својим одговорима изјављују да
би оне примиле свако ријешење бугар-
ског сабора, које би се основало на
берлинском уговору.

Одговор Инглеске још није познат.
ТРНОВО, 5 јула. — Бугарско ве-
лико сабрање одложиће се на неизвјес-
но вријеме. Намјесници и министри би-
ће у сриједу у Сриједу.

ЦАРИГРАД, 5 јула. — Волф је
кренуо дома у поноћи.

БЕЧ, 7 јула. — Њемачки Цар
био се јучер састао са принцем —
владаром баварским у Брегенцу, синоћ
је дошао у Инсбрук, те је данас на-
ставио пут у Гастајн.

ПАРИЗ, 7 јула. — Скупштина
је одобрила приједлог за покушај мо-
билизације. Војни је министар изјавио,
да на ту мобилизацију неће кренути
више војске од 20.000 људи и 10.000
коња.

ПАРИЗ, 9 јула. — Пројекат о
покушају мобилизације бранили су у
сенату генерали Феран и Кампенон, те
је усвојен са 172 гласа против 82.

ЛОНДОН, 9 јула. — „Дели Њус“
јавља да је афганско питање повољно
свршено. Русија ће добити земљиште
између ријека Кунк и Мургаб, које
је у пошљедњем уређењу граница узео
било Турквалима. Русија пак при-
стаје на ограничење које је Инглеска
предложила, а одриче се окружја, на
која је имала права конвенцијом од
1883. Марушак остаје при Афганста-
ну. — Исти лист јавља да Порта чи-

ни озбиљне уступке у финансији и ау-
тономији Крите.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Биљежимо на првом мјесту гла-
сове официозних аустројских листова
односно избора принца Кобуршког. По
њима као да нијесу повољни дипло-
матични изгледи што се тиче држања
Аустро-Угарске у томе послу. И ако
је Порта препоручила властима Ко-
бурга, и кад би Инглеска и Италија
пристале такође на тај избор. Аустро-
Угарска остаје у досадашњој резерви.
Она додуше неће пријечити кнезу Фер-
динанду ако он и без предходног при-
волења Русије отиде у Софију, али му
неће ничим ни олакшавати ту намјеру.

Дописник *Pol cong.* из Трнова са-
општава своје листу њеке потанкости
из сједнице, у којима је биран нови
кнез. У тајној сједници, дан прије из-
бора, обавјестио је Др. Стојлов чла-
нове о особним одношајима Фердинан-
да Кобуршког, а за тим је додао, да
је принц на први мах био пристао да
ће потајно доћи у Бугарску, те чим се
избор сврши да ће преузети владу.
Касније науестио је ту мисао те се
накањо да ће стићи у Бугарску чим
га сабрање изабере и не чекајући
приволење великих држава. Најзад пре-
домислио се и одредио да ће фактично
преузети владу чим државе потврде
његов избор. — Кад су течајем сјед-
нице замјени чланови опозиције да
не муте избора, посланик Сенудов из-
јави да опозиција у садашњем апор-
талном положају трпи много више не-
го владина странка, с тога да опози-
ција веома жели да се што прије кри-
за сврши. У главној сједници, у којој
је избор свршен, није присуствовало
11 најугледнијих чланова опозиције.
Тајник сабрањаја Рисов, сједио је док
су сви остали скупштинари стојке про-
гласили избор кнежев.

грађање и раду. Мислим нијесу још
полегли конопне. Али грађа се још про-
дужава. Изидох да видим што је. Кад
али гле смијеха! Заплео се један коноп
од вапорића „Данице“ за сврдло „Жаб-
љака“, па мрнарп оће њекаквим пали-
цама да га одкуче. Али не могу никакo.
Мучили су се четврт сата, али га ни-
како одкучити. На посљетку принуђени
су били латити се срества Александра
Мак-донскога те једном пожњом пре-
кинути коноп. Коноп од „Данице“
пљушти у воду, машина од „Жабљака“
поче радити и кренуемо се напријед.

Чух је капетан рече: Е овога
ми се никада није догађало. А ја ре-
кох у себе: можда не би ни овога
пута да ја нијесам на параброду. Ко
зна да ја нијесам какав грешник као
онај библијски Јона те га бацше са
брода у морску пучину. Али Јону
прогута „морски звјер“, па га после
избљува на крај. А мене богме да
баци не би помогао „морски звјер“
него бих брзо одлетио на дно као сје-
кира, што по реку, јер не умијем пли-
вати. Тако ми вјере помислих да би
боље било да изидем са параброда,
јер ко зна да тамо кад дођемо у ши-
рину блата, по моме гријеху, не пукне
и газан од „Жабљака“. Али опет нећу,
него напријед, па куд пукло да пукло.

На путу од Ријеке до Вира обрати
путнике најљу на следеће:
На лијеву страну, како се возиш
низ Ријеку, погледај на једну глав-
чину на коју ћеш опазити развалине

„Journal de St. Pétersbourg“ пада се,
да ће принц Кобург имати толико уви-
ђавности и памети, те да неће поћи у
Бугарску ни онда, кад би му већина
држава то препоручила. Он не би тамо
поправио стање ствари, него би све
још више замрсно. Ово би могле знати
и власти, те не би требале радити про-
ти воље Русије, која не ће под нишо-
што одступити од својих намјера.

„Nord. D. All. Zeitg.“ не признаје
да принц треба привољу њемачког ца-
ра. Њемачки цар утиче у бугарско
питање само као потписник берлин-
ског уговора, с тога у Берлину мисле
да кандидатура принца Кобурга нема
никаква изгледа.

„Новоје Времја“ пише:
„Кобуршке Новине“ напоменуше
да Кобург не може примити бугарску
круну без одобрења њемачког цара, а
то исто веле и бечки официјози. То
одобрење било би „троглателно“ да је
чудновате околности, да се дипломати
не сјетише берлинског уговора, којим
су гонили Русију, докле још имађаше
уплива у Бугарској. Берлински уговор
негђе се илгубно, као да је кроза
земљу пропао. Гдје је он, шта је с
њим? Та да ли га нијесу украли из
њемачкога архива прошле зиме, кад
бијаху у Берлину? Ми не ћемо жали,
ти ако нестане берлинског уговора-
али он неће тако стидно умријети
српљу тихог заборавом. Он је рођен
да бурне оцаије руских непријатеља,
на сјајном скупу првијех државника
Јевропе; сам Бисмарк бијаше му кум.
Не ће дати Русија да умре срамно.
Кад му дође пошљедњи час, ми ћемо
му спремити свечан погреб уз палбу
топова, али дотле му не ћемо дати за-
штити. Берлински уговор мора још по-
стојати. Да ли не знају у Берлину и
... у Лондону и Цариграду гдје се
уговор налази, и да ли не биће вољни
наши сусједи у Јеврони и Азији да
лунају с њим главу по Бугарској, а

ми да дочекамо и видимо шта ће из
тога изаћи.

Уговор је уговор, по што се тиче
избора принца Кобурга, то одобрење
цара Вилхелма да прими Бугарску кру-
ну, може имати интереса са њемачкога
принца . . . . . Руека политика зна
само једно, — да бугарски кнез мора
бити руски стављеник, и да буди који
сједне на тај пријесто, мора добити
одобрења цара оне државе, која је
небројним жртвама својега народа,
жртвама у новцу и драгоцјеном крвљу
и јунаштвом својих војника ослободи-
ла Бугарску и створила њену само-
сталност“.

„Варшавски Дневник“ служб. ор-
ган руске владе у царству Пољском,
назива Кобурга „оперетним кнезом“,
изјављује ко њега протуром у Бугар-
ску и за што, на вели: танком и
опасном положају паћи ће се у Бу-
гарској владалац, који је народу туђ
и по крви, и по духу, и по животу и
својим намјерама. Принц Кобург, осла-
њајући се на једну западну државу,
сједио би на ваздушној лопти приве-
заној за земљу само узпцом. Ваља
само пресећи ту узпцу, и лопта ће
ће одлећети да падне и у комате раз-
бије онога што на њој сједи. — Из-
бор је скроз пезакоп и противан уго-
ворима и бугарском уставу. Бугарски
је устав парушен већ и тијем, што је
Кобург католик, и да се не говори о
другоме. Питање је с каквом намје-
ром бугарски пихалисти тјерају коме-
дију са Кобургом и тјерају га да игра
врло комичну улогу „срећнога принца“
у оперети? Може бити егамбуловци и
нијесу у томе криви, по они што играју
иза његовијех леђа, у жељи да уруку
Русију у ситуације, како би посврша-
вали крушнице ствари?

Али Русију не ће нико преварити.
Цар Вилхелм нема лично никаквога
права у постављању бугарскога кнеза,
по међународни уговор. Тако вели и
„Н. алг. Цгг.“ Но Русија зна шта

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

С п у т а.

Пише

Марко Драговић.

(Наставак.)

Седам ура и десет минута — сје-
дох у лађицу са још пет-шест путника.
Весла ударише о воду — лађица се
крену напријед. Падоме ми на намет
Вразови стихови: „Ој таласи мили
кајте“. Али на ријечи таласа немаше.
Вода мирна као цкло. Вјетра нема ни
мало. А право да речем радији ћах
бити да није ни вода мирна кад ја
нијесам миран. Радија ћах бити да
дува јаки вјетар и да се на води
игрушка са нашим „чамцем“. Збнља
то је природа човјекова да му је тешко
гледати и слушати оно што иде у кон-
траст с њим. Ијетком и забринутом
човјеку тешко је гледати на човјека
веселог; тугујућем човјеку тешко је
слушати пјесму; усамљенику тешко је
виђети друштво. Бар овако је код
мене.

Већ сам на „Жабљаку“. Дакле
помоћу Божијом први пут на пара-
броду црногорском. Улегао сам у ка-
мару. Бјеше код мене само још један
путник. Седам ура и по. Вријеме одре-
ђено за кретање. Ја чекам кад ће ма-
шини почети радити и сврдло се окре-
пнути да ћера наш вапорић напријед,
али машина ћути. Чујем изван њекакво

неке старе куле. Та главичица зове се
Спх, а те развалине што су на њој —
то су развалине турске куле у коју
су стојали ђумруције турски, који су
узимали ђумрук од сваке лађе, која је
туда пролазила. А данас нани пара-
броди кретаре по скадарском језеру.
Све се мијења што 'но реку до воље
Божије, која је непромјењива. Све зе-
маном дође и прође. Ништа није вјечно.
Вјечан је само Бог и Вјечност.

Добар комад пута још ћеш проћи
путнике па онда погледај на десну
страну. Виђећеш при брду, украј саме
воде, неколико малих кућица сламом
покривених. То мјесто зове се Плоча.
Ту Цеклињани лове рибу која је по-
зната и код нас, а и у иностранство,
особито у Италију, подименом укљева
и шкоранца. Ако си љубоштан
знати како Цеклињани соли и суше
ту рибу сврати на Плочу. Тамо су
направљена, готово код сваке кућице,
корита од камена у којијема соли рибу.
Пошто ту простоји неко вријеме у
соли ваде је и суше у тим кућицама.

Свако мушко чељаде Цеклинско
од часа кад се роди има дио у тај
рибол.

Појмимо даље. Ту ти је не далеко
Плоче Танин Рг. То је, како кажу,
половина пута између Ријеке и Вира.
Таман 10 ура ево нас под Вир. „Жаб-
љак“ пристаде код вироког моста. Ка-
петан и ја изидосмо у Варошцу Вир,
која броји не више од 20 домова, и
поћосмо да попијемо по чашичу ракије

и кафу. Пазарни је дан па се народа
бјеше доста окупило. Ја сам изашао
да мало разгледам што се тамо пазари.
Тамо си могао виђети на продају:
Руметина (пукуруза), пшенице, волова,
коза, оваца, свиња, вуне, дувана, сира,
сланине и т. д., а по дућанима продаје
се обична роба коју трговци добављају
из Трета, Скадра и т. д.

Обрати путнике најљу на малу
тврђавицу више Вира — то је Бесац.
Ово је они турски градић Бесац којег
спомише владика-цјесник у „Горском
вијенцу“ да су га Црногорци са земљом
сравнили кад су потукли и проћерали
домаће Турке, за вријеме владике Да-
нила Петровића-Његоша. Сад је твр-
ђавица Бесац поправљена и утврђена
и на њој је намјештено доста тонов-
ске и друге муниције. Даље обрати
најљу на нови колеки пут који се
гради од Вира до Бара, а иде преко
високог Сутормана. Пут није још го-
тов, али надати се је да ће пдуће го-
дине довршен бити. Овај пут много ће
олакшати саобраћај са нашим морем,
и послужити од велике користи нашој
трговини. Кад овај пут буде готов
онда ћемо имати ову мрежу путова:
од Котора преко Његуша до Цетиња;
од Цетиња до Ријеке. Ова линија већ
је подавно готова. Од Ријеке иду па-
раброди за Вир, Плавницу, и др. Од
Вира преко Сутормана долази пут до
Вира, па од Вира је саобраћај водом
до Ријеке и Плавнице. Од Плавнице
мало даљом, рјечицом Плавницом, до

значе и таке изјаве. Њемачка назива Русију у Бугарској не би ли јој остале одрижене руке према Француској. „Новости“ кажу да би Бисмарк хтио бугарским „багателом“ да купи руско пријатељство, али не ће се похвалити.

И тако најзад принц Кобург моћи похвалити да је с њим одиграна изборна комедија у Трпнову, и да је неколико дана био титуларни књаз Бугарске, коју никад не ће видјети“.

* * *

У окружности, коју је управо кардинал — тајник Рампола на папине кунцијатуре у питању о измирењу између ватикана и краљевине Италије, каже се да нема ништа необично у жељама, које је папа изразио у погледу размирице између свете столице и Италије. Жеље папине потичу из праве парави његове божанске мисије, јер нико не може затајити зла, од којих страдају душе и крива под присилним стањем ствари. Та зла да постоје и у грађанском друштву, коме пријети опасност на сваки могући начин. Али, који мисле, да папа одобрава свршена факта против криве и папству варају се. Римско се питање мора ријешити тако, да папа постигне потпуну неодвишеност и слободу и да влада талијанска не узмогне измјенити ове увјете.

Како римски дошеник „Daily Chronicle“ јавља, мопсибор Руфа Сцила, изасланик папи за јубилеј краљице Викторије, свршио је своје извјешће о мисији у Инглешкој. Изасланик хвали ревност и побожност инглешког католичког свештенства, спомње добротворне заводе, које католици уздржавају и заслуге кардинала Мининга за католичку школу. Мопсибор Руфо Сцила је мишљења да још није вријеме за папменоване папског нунција у Лондону, јер протестанти имају још много предрасуда. Ипак држи да је пуждан звањичан савез између британске државе и папске столице.

* * *

У белгијском парламенту брашно је министар рата, генерал Понти у начелу персоналну војничку дужност, као што је то учинио у току дебате министар финансије и министар-председник, али нијесу то учинили питањем кабинета.

* * *

Гледстонова странка побједила је опет код накнадних избора у Конвентри-у, гдје је изабран њезин кандидат проти кандидату конзервативне стран-

ке, полковнику Артону. Ученије при изборима било је много веће него ли прошле године, јер онда многи либерални бирачи нијесу гласовали што им није била по вољи Гледстонова основа о куповању земљишта у Ирској. Држи се, да би Гледстонова странка добила опет већину код општинских избора.

Народна свечаност у Паризу.

Многи листови у њемачком царству прорицали су, да ће се у Паризу на 14 јула п. н. догодити силне демонстрације, да ће доћи до крвава преврата, е тога су препоручили Нијемцима, који живе у Паризу, да чувају своју кожу, да позатварају своје дућане, да не излазе на улице. Ти су листови свом силом хтели увјерити еав свијет, а понављене конзервативну Русију, да су Французи усвијане главе, луди превратници, пријатељи и заштитници нахиштва, који непрестано вребају на живот рускога Цара, који само спнују, како еа униште сав поредак на свијету, како да лагумину земаљски глобус динамитом. Њеки су берлински листови плакали над судбином предејдника Гривија и над судбином Русије, која да чезне за пријатељством поварене превратне Француске.

Велика париска свечаност није се међутим свршила како се у Паризу жељело. Било је додуше демонстрација против данашњем министарству а у лорнет генерала Буланжеа. Доказало се да лигу патриота не састављају уличари париски, него људи умни и зрели, који добро схваћају своју задњу. Г. Дерулед, предејдник патриотске лиге, зажелио је, да не буде буке и изгрета, а како је он жељео, тако је и било. Г. Ролфор јавио је својим једномисљеницима у свом листу, да смју извјидати владу, јер да је звиздање такво посве законито, но опомену је своје приеташе, нека не изазивљу изгрета.

Било је дакле нешто демонстрација, а чудо би било да се нијесу догодиле у огромном Паризу, гдје је толико политичких странака. Против Нијемаца није нико ни писнуо, и то је ствар посве наравна, јер народ, који има онако силну војеку, који се узда у своју силу и пожртвовање, не треба да бучи на улици против свога непријатеља. Нијемци трубе у свијет, да их Французи изазвљу, а баш је обратну.

Французи су прославили и ове године успомену на пад Бастиље достојно и великим сјајем, ако и не баш као и прошлих година. Читамо, да није овај пут био у чаробном граду пријашњега заноса и одушевљења. Главни дио свечаности бијаше поворка патриотичне лиге, која је ишла великим булеваром на трг републике, гдје се налази кин Штрасбург. У поворци било је много хиљада људи, а носили су огромне вијенце, звијезде, заставе и разне натписе. У поворци било је и војника, у униформи, и ти су носили вијенце. Чланови лиге навиклише вијенцима огромни кин, а народ клицаше: живио Дерулед! живио

поправке. Бедени, а и све куће, од изван обиљежени те изгледа као да је сав остров од снјега направљен. Има већ година дана како сам био и унутра на острву. Куће које су биле обичне турске грађевине, труле и лизијере, поправљаху се у велике и већ су без сумње поправљене и утврђене. Тамо је смјештено више тонова, топовске и друге муниције. Тамо су одређени да стражу чувају и ред држе неколика Црногорски топије.

Преко Лесендра погледај виђећеш у једној голој висини, на острву Врањини, ће се истичу двије нове грађе, подигнуте на развалинама старога манастира Врањине бивше неколико времена зетске митрополије. То је црква и једна двокатна кућа. Манастир Врањина ће је, до потоњег рата, била турска тврђавица, сад је обновљен по жељи Књаза Николе.

Нијесам намјеран писати историју манастира Врањине, али ћу рећи двије ријечи о његовој старини.

У једној граматичкој св. Саве архиепископа српскога од године 1233, говори се како је у Врањини био намјештен Иларион, епископ зетски, први епископ у Зети којег је поставио св. Сава. У тој граматичкој даје се право манастиру Врањини да се у правља сам по себе и да не зависи од епископа зетског, него само да зависи од српског архиепископа. Том граматичком дарива св. Сава Врањини земље и села у потпуно владање.

Буланже. На пошљетку окружнише главу великога кипа свјетим лишћем растовим, донешеним из Алсације, на онда дигосе над кин велику заставу са натписом „Штрасбург“. Народ викаше тада: „живио Алсација и Лорена!“ — По подне била је велика војничка смотра на Доншану, који је био затворен војском. Председник републике дошао је на смотру у кочији, а пратила га је јака чета коњаништва. Топови загрмише. Већина народа викаше: живио Гриви! живио република! а други: живио Буланже! — На пространој равници бијаше око по милиона људи. Трибуне бијаху пуне отмијеног свијета. Назочни бјеху и сви престајници великих држава осим њемачког.

Трибуна, навилон, председников бијаше прекрасно накићен вијенцима и саговима. Лијево и десно само дипломати, сенатори, заступници, красан призор. Око треће уре затрубише трубе, па у едиковитим поворкама поче долазити војека. Дођоше за тим „службене“ кочије и наста пљесак и звикање. Једни вичу: живио председник, а други: живио Буланже. Кад последије смотре генерал Соје ступи пред председником и откри се да га поздравни, народ опет удари у вичу, једни овако, други онако. Демонстранти викали су увијек: живио Буланже! но није се чуло да је ко повикнуо: доље Гриви!

Председник се вратио у град другим путем, а опет га пратила чета коњаника.

За тим се чујаху исти узвици по свим улицама простране вароши, но нигдје није дошло до сукоба. Кад се смркло, сав Париз плану у неонисаном дивном освјетљењу. Велики тргови, многе улице, чаробне јелисејске пољане, на мостови на Сени, све то бијаше у пламену електричне свјетлости. Пјевачка и остала друштва, на стотине пролазила су градом пјевајући. По трговима свирале су музике, па и у вртovima, свуд се играло и пјевало. Све париске улице бијаху пуне народа до зоре. Париска је полиција врло опрезна била, но и одлучна. Ухватила је само 14 несташњака, но иету их је воћ пустила све из затвора. Да је у Паризу полиција каква је у неким другим градовима, колико би крви протекло било париским булеваром! Француски листови хвале шефа редарства, јер је знао запријечити сваки изгред.

Катков.

У Петрограду и Москви забринути су збома болешћу г. Каткова.

М. Побједоносцев, прокурер св. Синода, велики пријатељ Катковљев, био је да га обиђе и вратио се веома ожаловљен.

„Смрт великога публицисте — вели Journal de St. Petersburg — проузроковала би велику празнину у Руској штампи, јер има томе 40 година Катков је сјајна и жива инкарнација Руске штампе.

И ако је тврдокорни доктринер, при њему је уз дубоко увјерење и велики таленат.

Прије свега он је искрени патриот, топли момархиста и вјерник који умије да прибавља поштовања отачаској религији.

У једној граматичкој краља Владислава, од године 1234, даривају се м. Врањини друга села и земље и утврђују се ти дарови тако да их нико није властан одузети од манастира, ни чланови владајуће куће, ни ти велможе.

Краљ Стефан Урош, године 1321, су двије грамате, дарива ман. Врањини нова села и земље у Црмници и потврђује све што је до тада даровано. Стефан Душан, цар Срба и Грка, године 1348, дарива м. Врањину са црквом, селима, људима, метехом, виноградима, планинама, пасиштима, зимовиштима, сјенокосима, млиницама и т.д., манастиру св. архангела Михаила и Гаврила у Јерусалиму, којег су сазидали благочестиви његови прародитељи.

Толко за сад о Врањини. Ко жели прочитати ове грамате архиепископа Саве и краља српских наћи ће их у Monumenta Serbica Миклошића.

Сад ајдемо даље, возајмо се по језеру. Возећи се гледам свуд около себе. Што видим? Видим воду, видим брда, видим поља — у свему томе видим величину, видим дивоту створења Превјечнога. Али што је ово? Ово је све ништа у срањењу с величином онога који је ово створио. Видим људе. Дивни и прекрасни створени међу створењима Створитељевим. Али што су и они? Ништа. Земља, па ће у земљу и отићи. Још да нема душе, која човјека приближава Богу

Ако и јест често својим писањем напо неврилика влади, још је чеће учинио великих услуга.

Год. 1863 он подиже народни дух и укријени руку Александру II. који њаше да попусти Пољацима. Кад сви дрхтају пред Херценом и творцима нихилизма, он их одаде скинувши им образину и стаде их шибати у својим новинама на сав мах и беџ икаква обзора; јер Катков публициста подложен је био Каткову патриота, човјек тола срца, искрену и правичну.

Он је управо створио и оборно неколика министарства. Гроф Толстој, Пондепоцов, Делијанов њему треба да захвале своје портфеље. Он је пак оборно Голвина, Валовијева, Рајтерна и Милутића.

У једној самодржавној монархији, без парламента, без привидне политичне слободe, без политичкијех мутикаша, једна прости публициста својим пером, својим великијем талентом диже и обара више министара него ли што је у каквој уставној држави могао то учинити каква воћ опозиције, па макар се тај звао Гизо, Тијер или Гамбета.“

Из Великог Суда.

Бр. 36.

Г. 1881.

16 октобра.

Сумљиво убијство Бура Вукова из Глухог-дола, које је извршио над Станом, ћером Ника Стијеновића из Глухог-дола.

Стане, кћи (неудата) Ника Стијенова Јововића из Глухог-дола, нахије црмничке, последије покушања силовања би утиснео у Паштровићима на аустриском земљишту између 14 и 16 јула 1880 г.

Чим је ово двоубо дјело извршено, повела се истрага против убице Стане Никове, како код аустриских власти, тако и код наших. Аустриске судске власти нијесу могле никојим начином доћи до тога, да могу и најмању сумњу и па кога бацити. Наше мјестне власти црмничке, ве само да су бачили подозрење на њена лица, него шта више одмах су посумњале и повеле истрагу против Бура Вукова Вучићевића из Глухог-дола, као против правог насилника и убице, а против Ива Милова Бурашића исто из Глухог-дола као саучесника у злочину.

На основу већ поведене истраге у Црмници доведени су именована двојица и испитани пред Великим Судом, као и сва друга лица, која су ишта могла припомоћи у истраженом поступку. Пошто су окривљени испитани и пошто су сви евидентно учинили своје некаже, послата је нарочито судска комисија, да на лицу мјеста испитана и о томе свој извјештај поднесе.

По досадашњем судском истраживању, дошло се до следећих резултата: 1) Иво Милов Бурашић пуштен је из тамнице због недостатка доказа, да се из слободне брани. 2) Бура Вуков Вучићевић издржан је у тамницу и остао је под сумњом да је он убица Стане Никове Јоковића. Ова два судска закључка оснивају се на следећим:

— таман човјек као остала животиња. Па још слабија, још јаднија од многа других.

Сад ми баш падохме на намет стихови великог владике-пјесника из његове књиге Богу. Дивни стихови великог пјесника често пута ублажавају моју тугу, често пута пуне милион моју измучену душу, често пута дају ми утјеху у часовима мога очајања мога грчкога живота. Па и сад додећене преданом ови величине пунасти стихови о величини Божијој и слаботињи човјековој:

Ти е океан бесконачни,
А ја пловац без веселас;
Мисли су ми бура јака:
Са мном чине валовање,
Нагоне ме напред пливат,
Желе штогод видијети;
Но како ћу водом одит,
Кад у руке весла немам,
Већ сам дужан стојат тужан
У смртноме чамцу малом
Док е преврати чамац мали
И океан мене прождре!

Пливај „Жабљаче“, даље пливај И када би могао пливати до бескрајности, до оног часа док се преврнеће год у таласима и док ме океан прождре учинио би ми велико зловољство. Али јест, таман сам погоди док моје мисли лете Бог зна куда бескрајну просторију, а „Жабљак“ не обраћајући пажњу на то што ја мислим примиче се крају. „Звију“ „звију“, и трећи пут „звију“ и тај звјуком даде „Жабљак“ опомену

неказима како окривљеној, тако и свију других лица која су за то испитана била.

Окривљени Ђуро Вуков ево што у својим испитима казује:

„У понедељник 14 јула чувао сам браве код воде Муриси; ту су се нашли, Јово Стијеновић Јововић, Иво Ников Спичановић и Јоко Марков Шарчевић. Истог дана Нико Стијеновић врхао је жито са женом и њером. Ђуро Вуков позове имепозвану друштину, да оду сви помоћ Нику и Стани вршитбу. Од њих пођу с Ђуром Иво Спичановић и Јоко Шарчевић. Остала двојица остану, да нагледају браве у пландеште. Вршидом се се забављали само једну уру, па су се вратили опет код воде. Кад је дошло вријеме да се изјави стока на пашу, дође Стане Никова и заједно пође с Ђуром за бравима. Ђуро и Стане били су заједно до 2½ уре пред ноћ. У то дође маћеха Станина, Анђуша, и рече Стани, хоћеши одит у Паштројевиће да понере нешто пређе једној жени, што сукно тла. Уз то дадне јој један сир, ваљда да га понесе истој жени. Стане отиде, а Анђуша остане да чува браве заједно са Ђуром. Пред мрак је отишла Стане у Паштројевиће и то око уре и по предноћ. Анђуша и Ђуро отиду са стоком сваки на свој тор.“

У овоме се сва свједочанства и сви свиједоци слажу с окривљенијем и његовим доказима. Сад пак наступа нејасно стање које се тек њекијем околностима тумачи и даје повода јакој сумњи, да је Ђуро убио Стану Никову.

Догађај убијства био је, по досад изнађеним свједочанствима на слетећи начин: Стане Никова од воде Муриси, пред вече пут Паштројевића. Од мјеста поласка до мјеста где је требала доћ има од прилике двије уре. Којим је путем Стане отишла не зна се, али је доказано да ју је виђела једна жена из Паштројевића, која ју је познавала баш код воде Грабовца, где прибува опанке и још једно клупко и још нешто заматано. Вода Грабовац далека је по уре од куће где је требовало да Стане сврне. Од тога часа, нити је ко Стану срио, док није нађена близу пута што води од Кошела к Будви. По љезареном свједочанству, пријед но је Стаке убијена, покушано је силоваће, које није испало за руком насилнику. Насилник (или парници), кад је видио да не може успјет у силовању угуши Стану притисцима прети пазећу језичне кости и јабучице. Пошто је угушење свршено, повучено је мртво тијело низ неку страну око сто метара у растојању. Љешина је остављена на неку прдој, не далеко од једне фортице у којој аустријски солдати станују. Код убијене Стане нађено је оно клупко и ени сир, нетакнут, из чега се види да је злочинац, хтио дат мислит, да је Стане на том мјесту убијена а не онђе где је по истини убијена. Да би се довели ови догађаји у вези са Ђуром Вуковијем ево његова казивања које наводи у своју одбрану.

(Наставиће се.)

ницима да смо већ близу Плавнице, а лађару даде знати да се примиче и да прими путнике.

„Жабљак“ се заустави, лађица се примаче. Дакле да се излази. Гледам сат — таман 12 ура маће пет ми-пута.

Слава Богу ево нас под Плавницу здраво и весело. Казан од „Жабљака“ не пуче. Дакле ја опет нијесам толики грешник за коликога држах себе, а богме за коликог су ме држали и многи други. Јест вјере ми прњи сам се чинпо достини него они казан од „Жабљака“, а можда није тако.

Уљегосмо у лађу.

Готово је сат вожепа на лађи од ушћа рјечице Плавнице до магацина од соли на Плавници. Ево ти сада пред очима и пред мишљу мјеста цунапа појезије и милипе. Мјеста онако дивно опјевана и прослављена Къаз-пјесником у „Балканској Царици“. Ово је она рјечица Плавница, на којој се је почело прво познанство Стака са Даницом:

На Плавници поток бистри,
Ови мене убруе пружи,
Кад јој првом виђох очи
И дах с' коња ружу ружи.

Плавница се је звало и село. Оно се помније у старим лпстинама српских краљева и архиепископа. Кад је то село онушћело — не знам, али се то село помније и у вријеме Ивана Црнојевића. Мислим да су село Плавницу оставили његови становници добро-

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 11 јула.

— Ове недеље кренуо је г. др. Лаза Костић на допуст, преко Котора у Беч, где ће се задржати од прилике шест недеља дана.

— (Пазите на дјецу). Данас уједе змија једно дјевојче у ногу. Чувајте, не пуштајте дјецу босу да иду по пољу.

Како је ових дана велика врућина, то се могу дјеца побољете, а многа су се већ побољела. Дјеца, која се млијеком хране могу најлакше страдати, јер се млијеко на овој врућини поквари, узаври, те дјеца добију пролив. С тога мора се млијеко свјеже узимати и у хладовини држати. Већој дјецу не треба давати да много воће једу. — Дјецу треба чисто држати, сваки дан у јутру купати и чисту им храну давати.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Како да хранимо живо.

Пјаше

А. Др. Коблишка.

(Наставан).

Педесет и шест кила ланеног или конопљиног сјемеа уздрже 15—20 кила масти; кад храна не обилује мању, могло би се додати нешто тог сјемеа, да није скупо.

Даје га се же се млијеко скупо продава. У великијем градовима имају заводи, где се дјеца и одрасли људи лијече млијеком (Milchkuranstalten) и ту се даје тог сјемеа кравима музарама.

Нема бољег млијека од овог и добија се од ланеног сјемеа уза зоб и сијено.

Сјеме се прије уређује, јер му је љупина одвећ тврда.

Није га доста само умочити у воду да омекша, или га сварити, него га треба угвечити или сажрњати, јер би иначе само набујало, љупина не би ни испуцала, те се не би примало жива.

Из ланеног сјемеа приређују брашно и дају га теладма (30 грама у млијеку) до петог мјесеца

Хране брашном и краве музаре као што и угојенике, мијешају га с водом као подвој, или са исејканом сламом, кртолом, репом и су мало соли.

Прасадма варе га у води док постане каша.

Доста је одраслој свињи кило, али се доције размијени са којом другом нићом да не би сало сасвијем омекшало и постало житко као уље а месо заударало.

Даје се и кобилама које доје као што и слабој ждребади.

Не храни само добро него и мијења длаку која изнова сијне; подражује органе пробављања и дисања.

Дјететика препоруча сјеме ждреба-

вољно, пошто се је вода блата скадарског почела пењати и поплаву чинити околним равницама. Распитах једнога момка, који је био возар на лађи, да ми покаже кудијен је било село. Он ми показа, такође показа ми и мјесто где је била црква. Ђе је био олтар побјен је један стуб од камена на којему је изрезан овај натпис: св. тр. 1881. По грамату св. Саве, у којој дарива и Плавницу м. Враћини, црква је плавничка била посвећена св. Јовану. Право би било да се ово свијештено мјесто загради, јер тулијен вежу коње, говеда и пасе стока. Око мјеста где је била црква види се у великој просторији гробље.

Запитах мога возара да ми каже где су Бериславци. Возар ми каза да је и сам из Бериславаца, и да су Бериславци ту близу — уру пута далеко. Ово је оно мјесто где је била кула Перуна кнеза, оца Даничиног. При спомену имена Бериславаца коме неће папути на памет дивни стихови из „Балканске Царице“:

Кобна је кула Перуна кнеза
И под њом она у башти бреза...
Ах Бериславци! ах Бериславци
Прошлости моје лијепа данци
Онђе су само у миљу цвали,
Ал Иво Маре нијесу дали
Да моја буде јадна Даница.

Врло се често догађа драги читаоче да људи желећи човјека подврћи своме упливу и вољи, желећи човјека као бајаги избавити од неког зла, често

дима особито јесени и зими, јер се опазило да се на такову ждребад ријетко појављује гутунар (Adéitis equina.)

Свари се један дио сјемеа су двадесет дијелова воде, те им се налијева неколико пута на дан.

Сада долази анимална храна.

Млијеко је најприроднија храна млади, јер има у себи све што питијих ствари које се лако примају.

Кравље млијеко дају теладима која се, чим настане трњи мјесец, продавају касанници.

Прије се захране самијем млијеком и то само у онијем мјестима где се млијеко сасвим мало плаћа.

Смакнута вареника (Abgerahmte Vollmilch) разликује се од праве у тому, да има у себи мало масти (0,6%) а осталијех питних ствари, као што казујемо, албумине, шећера и соли у истој мјери, нека је воде више. Дакле обилује протејином и питним стварима у размјеру 1:2,0 грама 1:3,5 праве варенике. Стога се и дода, кад се млади права вареника размијени са смакнутом вареником, каког сјемеа или овсене пјеве и то стопрв шесте неђеље.

Млаћеница (Buttermilch) усирене казејине, шећера и соли има јоште 10% масти, даје се музарама, теладма и свињама.

Гурада не даје се млаћеница да не би нанијела лијавицу, а тако исто не даје се с у р у т к а или х и р а (siero di latte).

Живо захране и јајима, особито телад. Јаја се примају и спрова; пуна су албумине а у жуманцу налазимо вителину. С јајима хране се ослабјела телад и ждребад која се држу за рацу а особито хране се хатови који су ослабјели с великог кривања.

Јаје не даје се цијело, јер би могло засјести у једњак, а нити у љуци, јер је желучви сок не може растопити; него се излаје у вино или млијеко.

Бјеланце од јаја ублажава болести које се појављују од жестоке лијавице.

Остац м е с а. Repertorium f. Thierheilkunde u. IV. приповиједа како су у Француској изабрали осмеро свиња, четири су захрањили вареном кртолом, репом и ражи, а друге четири вареним месом и то овчијим главама, и ове потоље биле су 103 кила теже дочим оне прве само 53 кила.

И сами травождерци хране се месом.

Кад се је године 1870 опеједо град Мец, хранили су коње коњскијем месом; у почетку даване им умјерено а доције до 25 кила дневно и кажу да их је месо чудновато ослажило.

Зашто га не бисмо ми могли дати овцама кад ометиљају те им се крв изводи (Chlorosis) и баш месо од оваца које су липале од исте болести.

Американско брашно. Остац Либигов екстрата коња исеуше и самелу у прах. Долази из јужне Америке.

Voit (B. Sitzungsberichte d. mathem. physik. Classe v. 4. Des. 1869) доказао је како се ово брашно добро прима и како добро храни. Обилује тако азотом да надмашује сваку храну, а има у себи 12% масти, 3½% пепела и 11½% воде.

Преживачи га одбијају у почетку а

пута уображеног, увуку и тога јаднога човјека и себе у велику погубију. Насиље је погубија, слободна воља спас је. Разумије се ваља зауздавати слободну вољу злих људи и зликоваца, али угушевати слободну вољу у једног доброг човјека — то значи нагонити га да постане злочинац. Не може се дивније описати слобода лична, а такође што је човјек кадар учинити кад му се та слобода одузима, него што је то описано у „Балканској Царици“.

Станку су одузимали личну слободу, те због тога постао је његов живот несносан, можда је мрзан био самоме себе, а кад је сам човјек мрзан самоме себе, богме не може му нико бити мпо.

Живот је мучан, дан сваки гори,

„Не тако Станко!“ свако ми збори.

Али човјек оће, по што по то, да се ослободи од те тираније над његовом личношћу, па тако и Станко:

Не тако, мени то да се каже!

Па да сам чуван, па да ме страже,

Ка' да сам зана' у кућу луду,

Ил' крупно нешто скривно суду...

На посљедку доведоше га до тога да купе и кућу оца свога у којој се је родио:

... Ах пудај гrome

С' темеља падај Иванов доме.

Доведоше га и до даље несреће, да купе мајку, која га је родила, што га није при рођењу удавила:

Ах, мајко, мајко, ти си ми крива:

Када ме роди и даде жива.

особито овце, јер много задаје; 2—3 дана доције, навикну се а још прије кад се помијеша са исејканом репом или кртолом.

Нијемац Dünkelberg узумио је за коње неку врсту хране која има у себи 48 кила руметиновог брашна, 12,5 кила Либигова брашна и неколико соли да не задаје; 15 грама хлората од поташе, 70,5 фосфата од поташе, и 7,59 фосфата од магнезије. Од тога умијеси се погача и испече, те се даје искомадана 2 кила дневно су 3 кила сијена и 5 кила сламе.

Захрањили су том смјесом цијели ескадрон коњиче у Дајду са најбољим успјехом, те се и препоруча ратним коњима.

То се брашно даје и ослабјелим овцама 300—400 грама.

Гундељ или мољ (Melolontha vulgaris) даје се свињама запарен у води или се осуши и самелу у прах.

У онијем мјестима где мољ све упропасти као што у пашој Дужки и Везуји, пуштају се прасад да их траже и ждору.

Прасад се захране и неким пужевима особито вретом те зове латински Helix n. n. romatia, pisana, adspersa aperta, paticoides.

Запар се врелом водом да поцркају, скине им се кућица те се дају осољени.

Међу суросатима хране стада дивљим кестељима (Aesculus Hippocastanum) и жиром или желудима.

Дивљи желуд има у себи 50% сухих ствари, неколико грке материје и ствар коју су прозвали сапошином.

У почетку живо га одбија а особито одбијају га коњи; али кад их захрањимо постепено лако и привикну.

Даје доброг меса, сала и густог млијека.

Колико је користан дивљи кестељ видимо из овога: да један хектар насађеног дрва даје 400 ст а р а кестеља, (стаје moggio) а у једном стару има 42 кила, али се не дају цијели него угвечени, а јоште боље сухи и самљевени, јер их лакше примају жива, и то самљевени са исејканом сламом или гомљем какве репе

Овцама за рацу 56 декаграма а овцама за жирене и кравима 3—6 кила, а угојеницима 5—10 кила.

Дивљи кестељ подхрањује органе пробављања те га љекари препоручују као храну кад живо оболу од хреничних катаара, органа дисања и гениталних органа, као и хлоритичним и хидројемичним овцама услед метиља. Само се даје с пажњом на умјерени начин, јер би могао затиснути пријева а по Мању навијети и бљување код коња (B. Grundlehrer Veterinär-Hygiene).

(Наставиће се.)

ПРОМЕТ ДОМАЋИЈЕХ ПРОИЗВОДА У ЦРНОЈ ГОРИ.

Опши, 3 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Руметиново брашно, ока по 9 н. — Сир, ока по 40 новч. — Масло, ока по 1 ф. и 30 н. — Вуна, ока по 68 новч. —

Што ми вратићем тад не засука
Но да се мучим оваквих мука.

Али још и даље он иде — издаје оца и отачаство. А можда да су га пуштали да буде његова Даница, да су му оставили на миру његову личну, природну слободу он би био срећан и од свега овога зла ништа не би било. Често пута ситна по спољашности стварница повуче за собом странне и ужасне посљедице.

Оставите људи свакоме личну слободу на миру, ако та његова лична слобода не прелази у зло за друге.

Бериславци су сада сеоце од својих четрдесет домова.

А ће су Понари? запитах даље мога возара.

„Ето тамо по даље, к брду, одговори ми возар, далеко од Бериславаца један сат пута.“

Имали у Понаре сада цркве?

Возар одговори да нема, али да се познаје мјесто где је била стара црква. Понари сада припадају парохији Вуковачкој и прља им је парохијална у Вуковце. Понари су сеоце од својих четрдесет домова.

И Понаре спомније къаз-пјесник у својој „Балканској царици“ онамо је турчин хвали свој Стамбол:

И да ти је Стамбол вишет'

И кубета и мунаре!

О! при томе што је Жабљак

И црквица у Понаре?!

Жабљак је тада био престоница Ивана Црнојевића.

(Наставиће се.)

Јаја, 10 ком. по 10 новчића. — Стуре, комад по 14 н. — Дрва, товар по 40 н. — Кумур, ока по 2 1/2 н. — Клак, ока по 2 н. — Пасуљ, ока по 13 новч. — Козе, цијена по комаду по 5—5 1/2 флор. Јареће коже, комад по 90 н. — Јагђеће коже, комад по 70 новч. — Сијено, по 3 н. ока. — Говеда, цијена по комаду 20 ф.

Вир, 3 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Волови, цијена по комаду 40 ф. и 80 н. до 45 ф. и 90 н. — Овце, цијена по комаду 4 ф. и 8 н. до 5 ф. и 10 н. — Козе, цијена по комаду 5 ф. и 10 нов. до 6 ф. и 12 н. — Свиње, цијена по комаду 3 ф. и 6 н. до 6 ф. и 12 н. — Славина, ока по 1 ф. и 2 н. до 1 ф. и 10 н. — Сир, ока по 34—40 н. — Вуна, ока по 70—82 н. — Руметин, багаш по 1 ф. и 10 н. до 1 ф. и 20 н. — Дуван, ока по 60—70 новчића.

Ријека, 4 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Руметин, багаш по 1 ф. и 5 н. до 1 ф. и 12 н. — Пшеница, багаш по 1 ф. и 36 н. до 1 ф. и 70 н. — Сир, ока по 30—40 н. — Вуна, ока по 60—68 н. — Меса свињског, ока по 60—70 н. — Волови, цијена по комаду 25—35 ф. — Јарад, цијена по комаду 1 ф. до 1 ф. и 2 н. — Свиње велике, цијена по комаду 6—10 ф. — Свиње мале, цијена по комаду 2 ф. до 3 ф. и 50 н. — Дуван, ока по 70—90 н. — Скобаљи, по 1/2 н. до 1 н.

Даниловград, 5 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Говеда, цијена по комаду 16—35 ф. — Телад, цијена по комаду 10—15 ф. — Коњи, цијена по комаду 30—45 ф. — Овце, цијена по комаду 2—4 ф. — Јагњад, цијена по комаду 1 ф. и 50 н. до 2 ф. — Козе, цијена по комаду 3—5 ф. — Вуна, ока по 60—70 н. — Јарад, цијена по комаду 1 1/2 ф. до 2 1/2 флор. — Свиње, цијена по комаду 2—8 ф. — Сир, ока по 25—34 н. — Коже, комад по 1 ф. до 1 ф. и 30 н. — Френко месо, ока по 12—30 новч. — Масло, ока по 80—90 н. — Риба, ока по 30—40 н. — Дуван, ока по 1 ф. и 30 н. до 1 ф. и 70 н. — Руметин, ока по 12—13 н. — Пшеница, ока по 12 н. — Јач, ока по 8 н. — Јечам, ока по 8 н.

Подгорица, 5 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Говеда, цијена по комаду 25—40 ф. — Телад, цијена по комаду 5—8 ф. — Свиње, цијена по комаду 4—5 ф. — Овце, цијена по комаду 3 ф. до 3 ф. и 50 н. — Козе, цијена по комаду 5 ф. и 50 н. — Јарад, цијена по комаду 1 ф. и 50 н. до 1 ф. и 60 н. — Вуне, ока по 70—80 н. — Руметин, ока по 11 н. — Шеница, ока по 11—12 н. — Јечам, ока по 8—9 н. — Сир, ока по 30—34 н. — Масло, ока по 80—90 н. — Дрва, товар по 34—40 н. — Сијено, ока по 2—3 н. — Кртеле, ока по 3—4 н. — Јареће коже, комад по 1 ф. и 20 н. до 1 ф. и 40 н.

Никшић, 6 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Волови, цијена по комаду 36—40 ф. — Краве, цијена по комаду 16—20 ф. — Овце, цијена по комаду 2 ф. до 3 ф. и 50 н. — Јарад, цијена по комаду 1 ф. до 1 ф. и 50 н. — Јагњад, цијена по комаду 1 ф. до 1 ф. и 70 н. — Прасад, цијена по комаду 2—4 ф. — Јареће коже, комад по 1 ф. до 1 ф. и 20 н. — Јагђеће коже, комад по 40 н. — Руметин, ока по 13 н. — Руметиново брашно, ока по 14 н. — Пшеница, ока по 15 н. — Јач, ока по 12 н. — Јечам, ока по 12 н. — Сир добар, ока по 40 н. — Сир прости, ока по 17 н. — Дуван у листовима, ока по 1 ф. и 30 н. — Дуван дограм, ока по 1 ф. — Трава бубарница, ока по 1 ф. и 70 н. — Восак, ока по 1 ф. и 60 н. — Вуна велика, ока по 68 новчића.

Волови и краве по горњој цијени само су цијењене али кунаца није било никакво, а доста су слабо и други производи продавати.

Бар, 6 јула 1887.

На данашњем пазару биле су разној трговини цијене ове:

Руметин, багаш по 1 ф. и 20 н. — Пшеница, багаш по 1 ф. и 75 н. — Јечам, багаш по 1 ф. и 6 н. — Вуна, ока по 68 н. — Сир, ока по 42 н. — Крушак, ока по 8 н. — Сорделија, ока по 4 н. — Кра-

ставаца, комад по 1 н. — Брави, цијена по комаду, 4 ф. — Јарад, цијена по комаду 1 ф. и 70 н. — Говеда, цијена по комаду 15—20 ф. — Дрва, товар по 20 новчића.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 23 јуна. — Ове недјеље за прве два дана имали смо тихе и средње вјетрове од I. и II. кв. гдјегод облачно и море мирно, па иза тога средње и тихе вјетрове од I. и IV. кв. ведро небо и мирно море.

На улазак Бојане највише има дубине 5 нога млетачких.

Доједрише:

Скун. цри. „Хаирлије“, тон. 62, кап. И. Адем, из Одиња, крцат.
Траб. цри. „Бахрије“, тон. 36, кап. С. Мустафа, из Одиња, крцат.
Траб. цри. „Кориере ди Дулињо“, тон. 25, кап. О. Зубери, из Одиња, крцат.
Пар. аус. уг. „Скутори“, тон. 106, кап. Ф. Матијевић, из Дубровника, крцат.

Одједрише:

Скун. цри. „Хаирлије“, тон. 62, кап. И. Адем, за Скадар, крцат.
Траб. цри. „Бахрије“, тон. 36, кап. С. Мустафа, за Скадар, крцат.
Траб. цри. „Кор. ди Дулињо“, тон. 25, кап. Осман Зубери, за Скадар, крцат.
Траб. аус. уг. „Скутари“, тон. 106, кап. Ф. Матијевић, за Скадар, крцат.
Траб. итал. „Нуово Модето“, тон. 73, кап. Нена Никола, за Трани, крцат.
Бриг. цри. „Мурадије“, тон. 175, кап. И. Адем, за Триполи, крцат.

Ове недјеље имали смо за прве три дана лагуне вјетрове од III. и IV. кв. остало вријеме јужно су мало кише, море мирно.

Барометар 76.

Доједрише и одједрише:

Доје из Медове пар. аус. уг. „Делфино“, тон. 500 кап. А. Брелић, и пошто узне неколико трговине и путника крену уредно пут Бара.

Доје из Бара пар. аус. уг. „Најаде“, тон. 495, кап. Гризогано, и послје некрцавања и укрцавања трговине и путника продужи своју пловидбу за Медову.

Бар, 1 јула. — Једнако имамо вјетрове од I. кв. по ноћи од IV. кв. по дану умјерено ведро небо и тихо небо.

Барометар 76,5, стање температуре Р. 25.

Доје из Одиња пар. лојда „Делфино“, тон. 500, кап. Л. Брелић, за Будву, крцат.
Пар. лојда „Најаде“, тон. 495, кап. Ђ. Крисогано, из Будве, крцат, за Одињ.
Пар. грчки „Тесеорс“, тон. 773, кап. Н. Дриви, из Драча, крцат, за Медову.
Паранца итал. „Мадонадел Мираколи“, тон. 9, кап. В. Вишили, из Будве, крцат за Рисан.

Траб. цри. „Каролина“, тон. 15, кап. М. Ала, из Будве, празан, за Бар, крцат овнова и јарчева.

РАЗНЕ БИЈЕШКЕ.

(Суша у Инглешкој) престала је тек ових дана ушлеђ доста обилне кише, а наишла је гдју штету. У Кумберланду и Уесторланду спалило је сунце ливаде, које су сасвим поцрниле, а сељаци продавали мавру пошто по то, не имајући воде да је напоје. У сјеверном Уелсу сасвим је уништена меница, а у јужном плаћало се за воду по 2 пенса (9 новч.) за двије литре. Град Суенеса био је четири дана без воде. Становници би већ у зору по горама да нађу какви забатањени извор. На пошлетку морало се брзоавити на све стране да се вода пошље у једни град жељезницом.

(Колера у Италији). Појавила се у Катанији и то у великој мјери, тако да је само за један једини дан умрли двадесет и три особе. Становници бјеже из градова, војска се утаборила над веврим небом, а вјешбања су обустављена. Министарство унутрашњих послова обуставило је сваки промет и свезу е Катанијом. Неколико случајева колере било је и у Палерму, Месини и Катанисенди.

(Алфред Груп) власник познате фабрике топова умрло је 3 о. м. у летниковацу Фигел. Више од 13.000 топова од челика изишло из фабрике Крупове. Послије рата француско њемачког, цијела војска и границе њемачког царства оружаше се са Круповим топовима. Највећи је од 35 см. а тежак је 54 хиљаде килограма, а баца таче од 520 килограма. Год. 1873 радало је у фабрици 12.000 радника и 750 чиновника.

ПАМЕТАР

31 мјесец Јул.

1. (13) јула 1862. (прије 25 година) на Зети био је крвав бој међу Турцима и Црногорцима.

2. (14) јула 1862. (прије 25 година). Абди паша понови из Спужа своје нападање на зетску долину, али га добро дочека велики војвода Мирко Петровић. Абди паша изгуби 4000 мртвих и рањених и уступуи у Спуж.

3. (14) јула 1789. роди се Фрања С. Метелко, словеначки писац. Он је покушавао да попуни латиницу азбуком. Умр'о је 15 (27) дец. 1860.

4. (15) јула 1738. сузбију Турци Ђесаревац код Мехадје и отму за тим Мехадју и више мјеста у Банату.

5. (17) јула 1845. српска влада одобри завођење недјељних школа у Биограду.

6. (18) јула 1862. (прије 25 година) поче крвави дводневни бој Црногораца противу цијеле турске силе под пашама Дервишем, Абдијом и Хусејином. На 1 Црногорца било је по 10 Турака. Ипак Црногорци одољеше; али трећи дан непобјеђени уступуе.

7. (19) јула 1862, (прије 25 година) Абди паша понови бој од Спужа са 24.000 Турака и удари на Раселину Главицу, гдје је стојао велики војвода Мирко са 2400 друга. Пуних 18 часова трајала је борба. Турци изгубише 300 мртвих и рањених и морашоше уступити. Црногорци имадоше 30 мртвих и 110 рањених. У овом боју учествовао је лично први пут и млади књаз Никола.

8. (19) јула 1737. Ђесареки маршал гроф Секендорф позове кнезове Рашковиће у Старом Влаху под Ђесареке заставе, и кнез Атанасије доведе му 1500 војника, и 1739 г. би постављен за пуковника српске народне војске (милиције) у Српјему.

9. (19) јула 1687. (прије 200 година) код Осјека усудише се 150 Вараждинаца далеко према турској страни, Турци их са великом силом опколише, нејекоси и њешто заробеше.

9. (21) јула 1862. (прије 25 година) Дервин паша удари на Црногорце на Загару, изгуби 3000 мртвих и рањених и утече у Спуж.

10. (20) јула 1687. (прије 200 година) Ђесаревац ударе под Осјека на великога везира Сулејман пашу, који је ту имао војску од 60 000 Турака и добро инштеше.

10. (22) јула 1862. (прије 25 година) у Цариграду се састане конференција јеврооских великих држава, да изравнају спор међу Србијом и Туреком.

11. (23) јула 1837. (прије 50 година) умре у Земуну Јован Петровић, ковач, који је Карађорђу правно топове.

(Српшиће се.)

Бр. 199.

СТЈЕЧАЈ.

У књ. црног. Великој Гимназији на Цетињу имају да се попуне почетком идуће школске године 1887/8 ова професорска мјеста:

једно мјесто професора класичне филологије (латинскога и грчкога језика);

једно мјесто професора математике;

једно мјесто професора природописних наука.

Који једно од тих мјеста заузеће желе, нека пошљу своје са нужним свједоцбама снабдјевене молбенице на потписану канцеларију најдаље до 15. Августа ов. г.

Од свијех компетентних тражи се, да су, осим осталог, способни предавати свој предмет у цијелој осморазредној гимназији.

Међу подједнако способним компетентима имаће првенство онај, који зна добро француски језик.

Плата је за свако мјесто професорима по 800 фор., предавачима по 600 фор. у злату годишње.

Молбенице на овај стјецај, које стигну послје 15. Августа ов. г., не ће се уважити.

Цетиње, 10. Јула 1887.

Канцеларија
МИНИСТАРСТВА ПРОСВИЈЕ
и
Цркв. Дјела.

(1—3)

ОГЛАСИ.

ПОНУДА.

Ко ми пошље најмање 20 комада употребљених марака књ. црногорске поште од сваке врсте, ја ћу му одмах послати поштом, без његова трошка, најљепши накит од чешкога крша.

КАРЛ ВАЛДОРФ

творничар чешкога цкла

у GABLONZ n/ N (Bohème).

НАЗНАБЕ.

Друштво гостионице „Краљевит Марко“ мисли се дијелити. Зато позива сву ону господу која имају што да приме од друштва нек се пријаве, а који су дужни нека исплате и то најдаље до 23 септембра 1887 год. Иза тога рока дужници предаће се Сулу.

Цетиње, 4 јула 1887.

Друштво гостионице
„КРАЉЕВИЋ МАРКО“

СИГУРНУ ЗАРАДУ,

БЕЗ КАПИТАЛА И БЕЗ РИЗИКА, нуди једна пештањска банкарска кућа поузданим особама, који би хтели да се првине продаје аустро-угарске државне жезкарата и рента, на оброну отплату. У мало труда може се зарадити мјесечно 200 до 600 франка.

Понуде ваља послати администрацији новине „Oesterr. ung. Verlosungs-Zeitung, Budapest, Hatvanergasse, 18.“

КОД БИЈЕНА КАРЛА НА ЦЕТИЊУ

репрезентара банкара Рајса и Ротера у Будимпешти находе се биљети (лозе) уарског црвеног крста од 100 фиорина и исплаћују се у мјесечним ратама (оброцима) по 2 фиорина, са 3 годишња вучења (играња). Главни згодитак (потреф) 50.000 фиорина.

Такође биљети (лозе) од 50 фиорина и исплаћују се у мјесечним ратама (оброцима) по 1 фиорин, са 3 годишња вучења (играња). Главни згодитак (потреф) 25.000 фиорина. Новци су осигурани.